

Sygn. akt IV U 183/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 6 września 2017 r.

Sąd Rejonowy dla Wrocławia-Śródmieścia we Wrocławiu IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w następującym składzie:

Przewodniczący: SSR Joanna Król-Szymielewicz

Protokolant: Magdalena Stankiewicz

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 6 września 2017 r. we W.

sprawy z odwołania A. P.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział we W.

z dnia 14.02.2017 roku, Nr (...)

o zasiłek chorobowy

I. oddała odwołanie;

II. zasądza od ubezpieczonej na rzecz organu rentowego kwotę 180 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego;

III. zalicza koszty sądowe na rachunek Skarbu Państwa.

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 14 lutego 2017 r. nr (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych postanowił:

- przyznać ubezpieczonej A. P. prawo do zasiłku chorobowego za okres od dnia 03 listopada 2016 r. do 15 listopada 2016 r., zasiłku macierzyńskiego za okres ustalony w Kodeksie pracy jako okres urlopu macierzyńskiego od 16 listopada 2016 r. do 04 kwietnia 2017 r. oraz zasiłku macierzyńskiego za okres ustalony w Kodeksie pracy jako okres urlopu rodzicielskiego od 5 kwietnia 2017 r. do 14 listopada 2017 r. od podstawy wymiaru w kwocie 2.243,18 zł (po pomniejszeniu o 13,71%).

- odmówić ubezpieczonej A. P. prawa do świadczeń za w/w okresy od podstawy wymiaru w kwocie 6.016,57 zł (po pomniejszeniu o 13,71%).

W uzasadnieniu swej decyzji organ rentowy wskazał, iż zgodnie z art. 36 ust. 1 ustawy z dnia 25.06.1999r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (Dz.U. z 2014r. poz. 159 ze zm.), podstawę wymiaru zasiłku chorobowego przysługującego ubezpieczonemu będącemu pracownikiem stanowi przeciętne miesięczne wynagrodzenie wypłacone za okres 12 miesięcy kalendarzowych poprzedzających miesiąc, w którym powstała niezdolność do pracy.

Dalej podał, iż w myśl art. 40 tej ustawy, w razie zmiany umowy o pracę lub innego aktu, na podstawie którego powstał stosunek pracy, polegający na zmianie wymiaru czasu pracy, podstawę wymiaru zasiłku chorobowego stanowi wynagrodzenie ustalone dla nowego wymiaru czasu pracy, jeżeli zmiana ta nastąpiła w miesiącu, w którym powstała niezdolność do pracy lub w miesiącach, o których mowa w art. 36.

Nadto organ rentowy powołał się na treść art. 58 k.c., zgodnie z którym czynność prawna sprzeczna z ustawą albo mająca na celu obejście ustawy jest nieważna, chyba że właściwy przepis przewiduje inny skutek, w szczególności ten, iż na miejsce nieważnych postanowień czynności prawnej wchodzi odpowiednie przepisy. Dodatkowo ZUS zaznaczył, że nieważna jest czynność prawna sprzeczna z zasadami współżycia społecznego. Jeżeli nieważnością jest dotknięta tylko część tej czynności prawnej, czynność pozostaje w mocy co do pozostałych części, chyba, że z okoliczności wynika, iż bez postanowień dotkniętych nieważnością czynność nie zostałaby dokonana.

W dalszej kolejności organ rentowy wskazał, iż z zaświadczenia płatnika składek ZUS Z-3 z dnia 15 listopada 2016 r. wynika, że ubezpieczona jest zatrudniona w firmie (...) „Aranżacja i wyposażenie wnętrz” z siedzibą we W. od 03 stycznia 2005 r. w pełnym wymiarze czasu pracy z wynagrodzeniem miesięcznym 2.100,00 zł. Kolejno podał, iż od dnia 01 maja 2016 r. do 31 lipca 2016 r. nastąpiło zmniejszenie wymiaru czasu pracy ubezpieczonej na 1/2 etatu wraz z jednoczesnym zmniejszeniem wynagrodzenia na kwotę 1.050,00 zł, natomiast od dnia 01 sierpnia 2016 r. ponownie nastąpiła zmiana wymiaru czasu pracy na pełen etat z jednoczesnym wzrostem wynagrodzenia do kwoty 4.100 zł plus premia (średnio miesięcznie 6.016,57 zł).

Dalej ZUS wskazał, że od dnia 01 października 2016 r. do 16 listopada 2016 r. ubezpieczona była niezdolna do pracy, a w związku z urodzeniem dziecka w dniu 16 listopada 2016 r. złożyła roszczenie o wypłatę zasiłku macierzyńskiego za okres ustalony w Kodeksie Pracy jako okres urlopu macierzyńskiego od 16 listopada 2016 r. do 04 kwietnia 2017 r. oraz zasiłku macierzyńskiego za okres ustalony w Kodeksie pracy jako okres urlopu rodzicielskiego od 5 kwietnia 2017 r. do 14 listopada 2017 r.

Wobec tego organ rentowy podniósł, iż mając na uwadze treść art. 40 cyt. ustawy, podstawę wymiaru zasiłku chorobowego od dnia 03 listopada 2016 r. stanowiłaby kwota 6.016,57 zł, po pomniejszeniu 13,71 % składek na ubezpieczenie społeczne.

Następnie organ rentowy podkreślił, że pracodawca ubezpieczonej nie przedstawił dowodów na zmianę wymiaru czasu pracy ubezpieczonej od 01 maja 2016 r. do 31 lipca 2016 r. Ponadto z umowy o pracę z dnia 01 maja 2016r. nie wynika, aby zmienił się zakres jej obowiązków i co więcej, z wyjaśnień pracodawcy wynika, że zmiana warunków pracy nastąpiła na wniosek ubezpieczonej z powodu ciąży tylko na trzy miesiące od 01 maja 2016 r. do 31 lipca 2016 r.

W konsekwencji powyższego, zdaniem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, porozumienie zmieniające warunki pracy i płacy w zakresie zmiany wymiaru czasu pracy jest nieważne. Powyższe wynika z treści art. 58 § 3 k.c. zgodnie z którym w przypadku gdy nieważnością jest dotknięta tylko część czynności prawnej, czynność pozostaje w mocy, chyba że z okoliczności wynika, iż bez postanowień dotkniętych nieważnością czynność nie zostałaby dokonana. Z uwagi na to oraz zgodnie z art. 36 ust. 2 powołanej wyżej ustawy z 25.06.1999r., jako podstawę wymiaru zasiłku chorobowego przyjęto wynagrodzenie stanowiące podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie chorobowe wypłacone za miesiące od października 2015 r. do listopada 2016 r., czyli za pełne miesiące kalendarzowe poprzedzające miesiąc, w którym powstała niezdolność do pracy, w wysokości wykazanej w deklaracjach rozliczeniowych. Tym samym podstawę wymiaru zasiłku chorobowego za w/w okres stanowi kwota 2.243,18 zł.

Ubezpieczona A. P. w dniu 15 marca 2017 r. wniosła odwołanie od w/w decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział we W., wnosząc o zmianę zaskarżonej decyzji poprzez przyznanie jej prawa do zasiłku chorobowego za okres od dnia 3 listopada 2016 r. do 15 listopada 2016 r., zasiłku macierzyńskiego za okres ustalony w Kodeksie pracy jako okres urlopu macierzyńskiego od 16 listopada 2016 r. do 04 kwietnia 2017 r. oraz zasiłku macierzyńskiego za okres ustalony w Kodeksie pracy jako okres urlopu rodzicielskiego od 5 kwietnia 2017 r. do 14 listopada 2017 r. od podstawy wymiaru w kwocie 6.016,57 zł (po pomniejszeniu 13,71%) oraz zasądzenie od strony pozwanej na jej rzecz kosztów procesu wg norm przepisanych (k. 2-4).

W treści uzasadnienia ubezpieczona wskazała, że na początku ciąży cierpiała z powodu niepowściągliwych wymiotów, tj. na najcięższą postać występujących w ciąży nudności i wymiotów. Na skutek niepowściągliwych wymiotów w pierwszej połowie ciąży cały czas traciła na wadze, na skutek czego w 20 tygodniu ciąży ważyła o 1,5 kg mniej niż w

6 tygodniu ciąży. Kolejno ubezpieczona podniosła, iż z uwagi na to, że wymioty i nudności nasilały się szczególnie w porach porannych stanęła przed alternatywą poproszenia lekarza o wystawienie jej zwolnienia lekarskiego z powodu niezdolności do pracy bądź poproszenia pracodawcy o zmniejszenie jej wymiaru czasu pracy, pozwalający jej na odpoczynek w godzinach porannych. Pracodawca przystał na jej propozycję, mając na uwadze przede wszystkim fakt, iż w przeciwnym wypadku utraciłby pracownika na dłuższy okres.

Następnie ubezpieczona wskazała, że problem z nudnościami i wymiotami ustąpił w lipcu 2016 r., wobec czego pracodawca wystąpił z inicjatywą zwiększenia jej wymiaru czasu pracy. W tym miejscu ubezpieczona zaznaczyła, że na stanowisko pracodawcy w powyższym zakresie wpływ miał przede wszystkim okres wakacyjny – urlopowy. Uzasadniając powyższe, ubezpieczona podała, że w firmie pracę wykonywały łącznie 3 osoby – właściciel, ubezpieczona i drugi pracownik, natomiast z uwagi na to, że właściciel oraz drugi pracownik chcieli udać się na urlop, konieczne było ich zastępstwo. Kolejno ubezpieczona podała, że okres powakacyjny jest dla branży, w której wykonywała pracę bardzo owocny – z urlopów wracają osoby decyzyjne, z którymi prowadzone są rozmowy dotyczące sprzedaży oraz kończą się budowy. Z uwagi na to, że pracodawcy zależało na maksymalnym wykorzystaniu tego okresu, natomiast ubezpieczona czuła się zdecydowanie lepiej, to zgodziła się na powrót do pracy w pełnym wymiarze czasu pracy, natomiast pracodawca zaproponował jej znaczną podwyżkę, gdyż był świadom, że nawet jej powrót na takich warunkach będzie dla niego opłacalny. Nadto pracodawca mając na uwadze fakt, że pozostawanie przez ciężarną długotrwale w pozycji siedzącej jest zdecydowanie przeciwwskazane, wyposażył jej miejsce pracy w specjalny stelaż utrzymujący monitor oraz klawiaturę i mysz na odpowiednio wyższej wysokości, umożliwiając jej pracę w pozycji stojącej.

Nadto ubezpieczona podkreśliła, że z aneksu do umowy o pracę z dnia 25 kwietnia 2016 r. wynika, że obniżenie wymiaru czasu pracy nastąpiło na czas nieoznaczony, a nie ze z góry powziętym zamiarem, aby obniżenie to trwało tylko przez 3 miesiące. Następnie przyznała, że w okresie zmniejszenia wymiaru czasu pracy nie zmienił się jej zakres obowiązków, niemniej jednak zmienił się wymiar czasu pracy, w jakim obowiązki te wykonywała. Do końca kwietnia 2016 r. wykonywała ona pracę w godzinach od 08:30 do 16:30, w tym czasie spotykając się z klientami i jeżdżąc na budowy. Ubezpieczona podkreśliła, że z uwagi na charakter świadczonej przez nią pracy – spotkania z klientami, pracodawca nie prowadził kart czasu pracy pracowników. Zdarzało się bowiem tak, że klienci umawiali się, że na późniejsze godziny – po 16:30, wobec czego kolejnego dnia wychodziła z pracy wcześniej. Kolejno zaznaczyła, że po zmniejszeniu wymiaru czasu pracy do 1/2, tj. od 1 maja 2016 r. nie umawiała się z klientami w godzinach porannych, przychodziła do biura później albo część pracy wykonywała w domu. Co więcej, mogła bezpośrednio z domu wyjeżdżać na spotkania z klientami, co było jej bardzo pomocne.

W tym stanie rzeczy, ubezpieczona podniosła, że istniały realne przyczyny zawarcia aneksów do umowy o pracę i przyczyną ich zawarcia nie była chęć skorzystania z wysokich świadczeń macierzyńskich. Ponadto powołując się na treści wyroku Sądu Najwyższego z dnia 11 stycznia 2006 r., II UK 51/2005, ubezpieczona podniosła, że bezzasadne jest kwestionowanie przez organ rentowy możliwości zwiększenia wymiaru czasu pracy pracownicy w zaawansowanej ciąży i podwyższenia jej z tego tytułu wynagrodzenia.

W odpowiedzi na odwołanie ubezpieczonej, Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział we W. wniósł o oddalenie odwołania z uwagi na brak podstaw prawnych do jego uwzględnienia, podtrzymując w całości argumentację przedstawioną w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji z dnia 14 lutego 2017 r. (k. 17-18).

Postanowieniem z dnia 14 kwietnia 2017 r. Sąd Rejonowy dla Wrocławia-Śródmieścia, IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych na podstawie art. 477¹¹ § 2 k.p.c. zawiadomił zainteresowanego W. K. (...) we W. o toczącym się postępowaniu i określił mu dwutygodniowy termin, od dnia doręczenia zawiadomienia, o możliwości przystąpienia do sprawy w charakterze zainteresowanego (k. 20). W. K. nie złożył oświadczenia o przystąpieniu do sprawy w charakterze zainteresowanego.

W oparciu o zgromadzony w sprawie materiał dowodowy, Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Ubezpieczona A. P. jest zatrudniona w firmie (...) od 03 stycznia 2005 r. Początkowo ubezpieczona była zatrudniona w firmie na podstawie umowy o pracę na okres próbny z dnia 03 stycznia 2005 r., kolejno na podstawie dwóch umów o pracę na czas określony z dnia 01 kwietnia 2005 r. i z dnia 01 kwietnia 2006 r., a następnie od dnia 02 kwietnia 2007 r. na podstawie umowy o pracę na czas nieokreślony z dnia 01 kwietnia 2007 r., w pełnym wymiarze czasu pracy, na stanowisku projektanta – handlowca.

Dowód: - umowa o pracę na okres próbny z dnia 03 stycznia 2005 r., w aktach osobowych ubezpieczonej,

- umowa o pracę na czas określony z dnia 01 kwietnia 2005 r., w aktach osobowych ubezpieczonej,

- umowa o pracę na czas określony z dnia 01 kwietnia 2006 r., w aktach osobowych ubezpieczonej,

- umowa o pracę na czas nieokreślony z dnia 01 kwietnia 2007 r. k. 42 oraz w aktach osobowych ubezpieczonej i aktach organu rentowego.

Przez cały okres zatrudnienia w firmie (...), ubezpieczona wykonywała pracę na stanowisku projektanta – handlowca.

Na przestrzeni lat wynagrodzenie zasadnicze ubezpieczonej ulegało stopniowemu podwyższeniu i oscylowało w granicach od 850,00 zł brutto - wynagrodzenie otrzymywane w 2005 r. do 1.900,00 zł brutto – wynagrodzenie otrzymywane przez ubezpieczoną od stycznia 2014 r.

Aneks do umowy o pracę z dnia 19 stycznia 2016 r. zmianie uległo wynagrodzenie zasadnicze ubezpieczonej, które od dnia 01 stycznia 2016 r. wynosiło 2.100,00 zł brutto.

Dowód:- umowy o pracę i aneksy do umów o pracę, w aktach osobowych ubezpieczonej,

- aneks do umowy o pracę z dnia 19 stycznia 2016 r., k. 43 oraz w aktach osobowych ubezpieczonej i aktach organu rentowego.

Firma zatrudniająca ubezpieczoną oprócz projektowania wnętrz, zajmowała się sprzedażą wyposażenia do wnętrz projektowanych przez pracowników.

Do obowiązków ubezpieczonej na zajmowanym stanowisku należało projektowanie wnętrz biurowych od pomiaru do realizacji, tj. poszukiwanie klienta, wyjazd na pomiar wnętrza, złożenie propozycji wyposażenia wnętrza oraz nadzór nad wykonywanymi pracami, aż do momentu zakończenia inwestycji.

Co do zasady ubezpieczona wykonywała pracę w biurze handlowym firmy we W. przy ul. (...), jak i u klienta, w godzinach od 08:30 do 16:30.

Z uwagi na to, że praca ubezpieczonej wiązała się z koniecznością wykonywania pomiarów u klienta, ubezpieczona często podróżowała samochodem służbowym.

W okresie od stycznia do kwietnia 2016 r. ubezpieczona przejechała następującą ilość kilometrów:

- w miesiącu styczniu 2016 r. - 393 km,

- w miesiącu lutym 2016 r. – 469 km,

- w miesiącu marcu 2016 r. – 470 km,

- w miesiącu kwietniu 2016 r. – 403 km,

Oprócz ubezpieczonej w firmie (...) pracę świadczy właściciel firmy – W. K. oraz A. Ś..

A. Ś. zatrudniona jest na takim samym stanowisku pracy jak ubezpieczona, w pełnym wymiarze czasu pracy, za miesięcznym wynagrodzeniem w kwocie 2.800 zł brutto.

Dowód:- protokół przesłuchania płatnika składek, k. 40-41v oraz w aktach organu rentowego,

- ewidencja przebiegu pojazdu za okres od stycznia 2016 r. do kwietnia 2016 r., k. 47-50, oraz w aktach organu rentowego,

- zeznania świadka W. K.: k.58-59;

- zeznania świadka P. P.: k.59;

- przesłuchanie ubezpieczonej, k.59-60.

W lutym 2016 r. ubezpieczona zaszła w ciążę.

Ciąża ubezpieczonej była prowadzona przez lekarza med. K. Ż. w (...) S.A.

W okresie ciąży ubezpieczona cierpiała na nudności i wymioty.

W 6 tygodniu ciąży ubezpieczona ważyła 72,9 kg, natomiast w 20 tygodniu ciąży 71,4 kg.

W dniu 08 marca 2017r. lekarz ginekolog wystawił ubezpieczonej zaświadczenie lekarskie, w którym stwierdził, że ubezpieczona cierpiała w ciąży z powodu niepowściągliwych wymiotów.

W/w lekarz świadczy opiekę zdrowotną w ramach firmy medycznej (...) sp. z o.o.

Dowód:- zaświadczenie lekarskie, k. 6;

- karta przebiegu ciąży, k. 7 - 10,

- przesłuchanie ubezpieczonej, k.59-60.

W dniu 01 marca 2016 r. ubezpieczona zwróciła się do pracodawcy z wnioskiem o obniżenie jej dotychczasowego wymiaru czasu pracy do 1/2 etatu, w okresie od 01 maja 2016 r. do 31 lipca 2016 r. Pracodawca W. K. w dniu 01.03.2016r. wyraził na to zgodę.

Wobec tego, w dniu 25 kwietnia 2016 r. w/w strony zawarły aneks do umowy o pracę z dnia 01 kwietnia 2007 r., na mocy którego od dnia 01 maja 2016 r. ubezpieczona miała świadczyć pracę w wymiarze 1/2 etatu, za wynagrodzeniem zasadniczym w wysokości 1.050,00 zł brutto miesięcznie.

Pozostałe warunki umowy o pracę nie uległy zmianie.

Dowód:- wniosek ubezpieczonej o obniżenie jej wymiaru czasu pracy z dnia 01 marca 2016 r., k. 46 oraz w aktach osobowych ubezpieczonej i aktach organu rentowego,

- aneks do umowy o pracę z dnia 25 kwietnia 2016 r., k. 14, 44 oraz w aktach osobowych ubezpieczonej i aktach organu rentowego.

Po zmniejszeniu wymiaru czasu pracy zakres obowiązków ubezpieczonej nie uległ zmianie.

W okresie od maja do lipca 2016 r. ubezpieczona przejechała następującą ilość kilometrów:

- w maju 2016 r. - 342 km,

- w czerwcu 2016 r. – 614 km,
- w lipcu 2016 r. – 355 km.

Dowód:- protokół przesłuchania płatnika składek, k. 40-41v oraz w aktach organu rentowego,

- ewidencja przebiegu pojazdu za okres od maja 2016 r. do lipca 2016 r., k. 51-54 oraz w aktach organu rentowego,
- zeznania świadka W. K.: k.58-59;
- zeznania świadka W. K.: k.58-59.

W dniu 01 sierpnia 2016 r. ubezpieczona zawarła z pracodawcą kolejny aneks do umowy o pracę z dnia 01 kwietnia 2007 r., zgodnie z którym z dniem 01 sierpnia 2016 r. miała ponownie wykonywać pracę w pełnym wymiarze czasu pracy, za miesięcznym wynagrodzeniem w wysokości 4.100,00 zł brutto miesięcznie.

Pozostałe warunki umowy o pracę nie uległy zmianie.

Dowód:- aneks do umowy o pracę z dnia 02 sierpnia 2016 r., k. 15, 45 oraz w aktach osobowych ubezpieczonej i aktach organu rentowego;

- zeznania świadka W. K.: k.58-59;
- przesłuchanie ubezpieczonej, k.59-60.

Od sierpnia 2016 r. średnie miesięczne wynagrodzenie ubezpieczonej wynosiło 6.016,57 zł (wynagrodzenie zasadnicze plus premia).

bezporne

Od dnia 01 października 2016 r. do dnia porodu, tj. do 16 listopada 2016r. ubezpieczona była niezdolna do pracy. W dniu 16 listopada 2016r. ubezpieczona urodziła dziecko. W związku z urodzeniem dziecka ubezpieczona złożyła w ZUS-ie wnioski o wypłatę zasiłku macierzyńskiego za okres ustalony w Kodeksie Pracy jako okres urlopu macierzyńskiego od 16 listopada 2016 r. do 04 kwietnia 2017 r. oraz zasiłku macierzyńskiego za okres ustalony w Kodeksie pracy jako okres urlopu rodzicielskiego od 5 kwietnia 2017 r. do 14 listopada 2017 r.

Dowód:- zaświadczenie lekarskie o niezdolności do pracy z dnia 28 września 2016 r., w aktach osobowych ubezpieczonej,

- zaświadczenie lekarskie o niezdolności do pracy z dnia 12 października 2016 r., w aktach osobowych ubezpieczonej.

Decyzją z dnia 14 lutego 2017 r. nr (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych postanowił:

- przyznać ubezpieczonej A. P. prawo do zasiłku chorobowego za okres od dnia 03 listopada 2016 r. do 15 listopada 2016 r., zasiłku macierzyńskiego za okres ustalony w Kodeksie pracy jako okres urlopu macierzyńskiego od 16 listopada 2016 r. do 04 kwietnia 2017 r. oraz zasiłku macierzyńskiego za okres ustalony w Kodeksie pracy jako okres urlopu rodzicielskiego od 5 kwietnia 2017 r. do 14 listopada 2017 r. od podstawy wymiaru w kwocie 2.243,18 zł (po pomniejszeniu o 13,71%).
- odmówić ubezpieczonej A. P. prawa do świadczeń za w/w okresy od podstawy wymiaru w kwocie 6.016,57 zł (po pomniejszeniu o 13,71%).

Mając na uwadze powyższe ustalenia stanu faktycznego, Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie ubezpieczonej od w/w decyzji (...) Oddział we W. z dnia 14 lutego 2017 r. nr (...), podlegało oddaleniu jako nieuzasadnione.

W pierwszej kolejności wskazać należy, iż ustalając stan faktyczny w sprawie Sąd oparł się na dowodach z dokumentów: tj. zwłaszcza na aktach osobowych ubezpieczonej uzyskanych od jej pracodawcy W. K. i zawartych w nich: umowach o pracę i aneksach do tych umów, na wniosku ubezpieczonej z 01.03.2016r. o obniżenie jej wymiaru czasu pracy, ewidencjach przebiegu samochodu służbowego ubezpieczonej, jak również na dokumentach zawartych w aktach ZUS-u.

Nadto Sąd, uwzględniając wniosek ubezpieczonej, przesłuchał w sprawie świadków: W. K. (pracodawca ubezpieczonej) i P. P. (mąż ubezpieczonej) oraz przesłuchał w charakterze strony samą ubezpieczoną.

Dla Sądu zeznania wymienionych świadków oraz ubezpieczonej, w zakresie, w jakim osoby te wskazywały, iż obniżenie wymiaru czasu pracy ubezpieczonej nie było czynnością pozorną, nie zasługiwały na uwzględnienie i jawiły się jako niewiarygodne.

W okolicznościach niniejszej sprawy organ rentowy nie kwestionował faktu zatrudnienia ubezpieczonej w firmie (...) we W. na stanowisku handlowca-projektanta oraz faktycznej niezdolności wnioskodawczyni do pracy od dnia 1 października 2016r., spowodowanej ciążą.

Przedmiotem sporu była natomiast zgodność z prawem ustalenia przez strony umowy o pracę w aneksie do tej umowy z dnia 25.04.2016r., iż począwszy od dnia 01.05.2016r. następuje zmiana wymiaru czasu pracy ubezpieczonej z pełnego etatu na 1/2 i następnie w kolejnym aneksie – z dnia 01.08.2016r. – powrót ubezpieczonej do pełnego wymiaru czasu pracy z jednoczesnym, znacznym podwyższeniem jej wynagrodzenia zasadniczego do kwoty 4.100,00 zł brutto miesięcznie.

Bowiem wcześniej, kiedy ubezpieczona pracowała w pełnym wymiarze czasu pracy, otrzymywała wynagrodzenie wynoszące 2.100 zł brutto miesięcznie (w okresie od 01.01.2016r. do 30.04.2016r.).

Od sierpnia 2016 r. średnie miesięczne wynagrodzenie ubezpieczonej wynosiło 6.016,57 zł (wynagrodzenie zasadnicze plus premia).

Zgodnie z art. 36 ustawy z dnia 25.06.1999r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (Dz.U. z 2014r. poz. 159 ze zm.): "ust. 1. Podstawę wymiaru zasiłku chorobowego przysługującego ubezpieczonemu będącemu pracownikiem stanowi przeciętne miesięczne wynagrodzenie wypłacone za okres 12 miesięcy kalendarzowych poprzedzających miesiąc, w którym powstała niezdolność do pracy.

2. Jeżeli niezdolność do pracy powstała przed upływem okresu, o którym mowa w ust. 1, podstawę wymiaru zasiłku chorobowego stanowi przeciętne miesięczne wynagrodzenie za pełne miesiące kalendarzowe ubezpieczenia.

3. Podstawę wymiaru zasiłku chorobowego za jeden dzień niezdolności do pracy stanowi jedna trzydziesta część wynagrodzenia stanowiącego podstawę wymiaru zasiłku.

4. Podstawę wymiaru zasiłku chorobowego ustala się z uwzględnieniem wynagrodzenia uzyskanego u płatnika składek w okresie nieprzerwanego ubezpieczenia chorobowego, w trakcie którego powstała niezdolność do pracy."

Z kolei w myśl art. 40 tej ustawy, w razie zmiany umowy o pracę lub innego aktu, na podstawie którego powstał stosunek pracy, polegający na zmianie wymiaru czasu pracy, podstawę wymiaru zasiłku chorobowego stanowi wynagrodzenie ustalone dla nowego wymiaru czasu pracy, jeżeli zmiana ta nastąpiła w miesiącu, w którym powstała niezdolność do pracy lub w miesiącach, o których mowa w art. 36.

W związku z powyższym, biorąc za podstawę cyt. art. 40 ustawy z dnia 25.06.1999r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa, po wprowadzeniu do umowy o pracę ubezpieczonej

zmian aneksami z 25.04.2016r. i z dnia 01.08.2016r., podstawę wymiaru zasiłku chorobowego i macierzyńskiego ubezpieczonej powinna stanowić kwota 6.016,57 zł.

Organ rentowy zakwestionował jednakże postanowienie aneksu z 25.04.2016r. do umowy o pracę ubezpieczonej, dotyczące zmniejszenia wymiaru czasu jej pracy z pełnego etatu do 1/2, wskazując, że postanowienie to powinno zostać uznane za nieważne w świetle art. 58 §1 i §3 k.c.

W ocenie Sądu materiał dowodowy zgromadzony w niniejszej sprawie w sposób oczywisty potwierdza stanowisko organu rentowego, a tym samym zasadność zaskarżonej decyzji z dnia 14.02.2017r. Okoliczności faktyczne ustalone w niniejszej sprawie jednoznacznie dają podstawy do przyjęcia – w ślad za organem rentowym – iż strony aneksów z dnia 25.04.2016r. i z dnia 01.08.2016r. do umowy o pracę, zmierzały do obejścia przepisów prawa ubezpieczeń społecznych o obliczaniu wysokości podstawy wymiaru zasiłku chorobowego i macierzyńskiego, tj. art. 36 cyt. ustawy z 25.06.1999r. i w tym celu zmieniły wymiar czasu pracy ubezpieczonej z pełnego etatu na 1/2 etatu oraz następnie wysokość wynagrodzenia ubezpieczonej z 2.100 zł brutto miesięcznie na 4.100 zł brutto miesięcznie, tak aby zasiłek chorobowy ubezpieczonej od dnia 03.11.2016r. został obliczony według zasad ustalonych w art. 40 ustawy z dnia 25.06.1999r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa.

W pierwszej kolejności, wbrew twierdzeniu ubezpieczonej, zauważyć należy, iż Zakład Ubezpieczeń Społecznych w ramach art. 41 ust. 12 i 13 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2015 r. poz. 121) może zakwestionować wysokość wynagrodzenia stanowiącego podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie chorobowe, jeżeli okoliczności sprawy wskazują, że zostało wypłacone na podstawie umowy sprzecznej z prawem, zasadami współzycia społecznego lub zmierzającej do obejścia prawa. Zgodnie z powszechnie akceptowanym stanowiskiem judykatury i doktryny nadmierne podwyższenie (ustalenie) wynagrodzenia pracownika w zakresie prawa ubezpieczeń społecznych może być bowiem ocenione jako dokonane z zamiarem nadużycia prawa do świadczeń (por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 27 kwietnia 2005 r., II UZP 2/05, opubl. OSNP 2005/21/338, LEX nr 148238; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 4 sierpnia 2005 r., II UK 16/05, opubl. OSNP 2006/11-12/191, LEX nr 182776; oraz wyrok Sądu Najwyższego z dnia 19 maja 2009 r., III UK 7/09, LEX nr 509047).

Nadto z treści art. 58 § 2 k.c. wynika jednoznacznie, że nieważna jest czynność prawna sprzeczna z zasadami współzycia społecznego. Zgodnie bowiem ze stanowiskiem Sądu Najwyższego prezentowanym w uzasadnieniu wyroku z dnia 9 sierpnia 2005 r. sygn. akt III UK 89/05 (OSNP 2006/11-12/192, OSP 2007/4/41), ustalenie w umowie o pracę rażąco wysokiego wynagrodzenia za pracę może być, w konkretnych okolicznościach, uznane za nieważne jako dokonane z naruszeniem zasad współzycia społecznego, polegającym na świadomym osiągnięciu nieuzasadnionych korzyści z systemu ubezpieczeń społecznych kosztem innych uczestników tego systemu - art. 58 § 3 k.c. w związku z art. 300 k.p. (opubl. OSNP 2006/11-12/192, LEX nr 182780).

Podobne stanowisko zajął Sąd Apelacyjny w Krakowie w uzasadnieniu wyroku z dnia 16 października 2013 r. sygn. III AUa 294/13 (opubl. LEX nr 1388831), w którym wskazał, że autonomia stron umowy o pracę w kształtowaniu jej postanowień podlega ochronie jedynie w ramach wartości uznawanych i realizowanych przez system prawa, a strony obowiązują nie tylko respektowanie własnego interesu jednostkowego, lecz także wzgląd na interes publiczny. Odpowiednie zastosowanie art. 58 k.c. prowadzi do wniosku, że postanowienia umowy o pracę sprzeczne z ustawą albo mające na celu jej obejście są nieważne, chyba że właściwy przepis przewiduje inny skutek, a sprzeczne z zasadami współzycia społecznego - nieważne bezwzględnie.

Dodatkowo w ocenie Sądu jako zasadne jawi się przytoczenie treści wyroku Sądu Apelacyjnego w Łodzi, który wskazał m.in., że ocena wysokości wynagrodzenia uzgodnionego przez strony stosunku pracy na gruncie prawa ubezpieczeń społecznych ma istotne znaczenie z uwagi na okoliczność, że ustalanie podstawy wymiaru składki z tytułu zatrudnienia w ramach stosunku pracy następuje w oparciu o przychód, o którym mowa w ustawie o podatku dochodowym od osób fizycznych, a więc wszelkiego rodzaju wypłaty pieniężne, a w szczególności wynagrodzenie zasadnicze, wynagrodzenie za godziny nadliczbowe, różnego rodzaju dodatki, nagrody, ekwiwalenty itp. Umowa o pracę wywołuje zatem nie tylko skutki bezpośrednie, dotyczące wprost wzajemnych relacji między pracownikiem

i pracodawcą, lecz także dalsze, pośrednie, w tym w dziedzinie ubezpieczeń społecznych kształtując stosunek ubezpieczenia społecznego, w tym wysokość składki, co w konsekwencji prowadzi do uzyskania odpowiednich świadczeń. W związku z powyższym ocena postanowień umownych może i powinna być dokonywana także z punktu widzenia prawa ubezpieczeń społecznych, a więc nie tylko z punktu widzenia interesu pracownika (ubezpieczonego), ale także interesu publicznego. Godziwość wynagrodzenia za pracę w prawie ubezpieczeń społecznych musi być zatem interpretowana przy uwzględnieniu wymogu ochrony interesu publicznego oraz zasady solidarności ubezpieczonych. Podstawę wymiaru składki ubezpieczonego będącego pracownikiem stanowi wynagrodzenie godziwe, a więc należne, właściwe, odpowiednie, rzetelne, uczciwe i sprawiedliwe, zachowujące cechy ekwiwalentności do pracy, natomiast ocena godziwości tego wynagrodzenia wymaga uwzględnienia okoliczności każdego konkretnego przypadku, a zwłaszcza rodzaju, ilości i jakości świadczonej pracy oraz wymaganych kwalifikacji (Wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 14 listopada 2014 r. (III AUa 172/14, LEX nr 1621153).

Co istotne, w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 5 czerwca 2009 r., sygn. akt: I UK 19/09 wskazano m.in., że " przez zasady współżycia społecznego należy rozumieć podstawowe zasady etycznego i uczciwego postępowania, takie jak słuszność, moralność czy lojalność, a w konsekwencji postępowania godziwego, więc właściwego, uczciwego i rzetelnego."

Przenosząc powyższe rozważania na grunt niniejszej sprawy zważyć należało, iż ubezpieczona uzasadniała konieczność wystąpienia z wnioskiem do pracodawcy o obniżenie jej wymiaru czasu pracy do połowy etatu bardzo złym samopoczuciem w pierwszym okresie ciąży spowodowanym schorzeniem zwanym „niepowściągliwymi wymiotami ciężarnych”.

Sąd uznał jednak argumentację ubezpieczonej za niewiarygodną. Bowiem zdziwienie budzi okoliczność, że ubezpieczona w dniu 01.03.2016r., kiedy to wystąpiła do pracodawcy z wnioskiem o obniżenie jej wymiaru czasu pracy, wiedziała, że źle będzie się czuła akurat w okresie od 01.05.2016r. do 31.07.2016r.

Nie sposób racjonalnie przyjąć, że ubezpieczona w dniu 1 marca 2016r. posiadała już wiedzę, iż z dniem 31 lipca 2016r. poczuje się lepiej – a od 1 sierpnia będzie już mogła pracować w pełnym wymiarze czasu pracy (i to ze znacznie wyższym wynagrodzeniem niż dotychczas).

W trakcie składania zeznań przed Sądem ubezpieczona próbowała tłumaczyć w/w fakt omyłką pisarską i wskazywała, że wystąpiła z wnioskiem do pracodawcy w dniu 01.05.2016r. Jednak także i to wyjaśnienie ubezpieczonej sprzeczne jest z zasadami logicznego rozumowania, nie sposób bowiem przyjąć, aby ubezpieczona złożyła ten wniosek w dniu 01.05.2016r., skoro aneks został podpisany 25.04.2016r.

Na zadane ubezpieczonej przez Sąd pytanie: „Skoro wniosek o obniżenie wymiaru czasu pracy ubezpieczona złożyła 01.05.2016r. to jak to możliwe, że aneks do umowy o pracę dotyczący obniżenia wymiaru czasu pracy został zawarty 25.04.2016r.?", ubezpieczona nie potrafiła udzielić rzeczowej i wiarygodnej odpowiedzi (k.59-60).

W dalszej kolejności Sąd zważył, że ubezpieczona w celu wykazania, iż w czasie ciąży cierpiała na „niepowściągliwe wymioty ciężarnych” złożyła do akt sprawy zaświadczenie lekarskie, w którym wpisano to rozpoznanie, ale zaświadczenie to jest datowane na dzień 08 marca 2017r., a ubezpieczona była w ciąży w 2016r. Rozwiązanie ciąży nastąpiło 16.11.2016r.

Z karty przebiegu ciąży złożonej przez ubezpieczoną z innej placówki medycznej aniżeli wspomniane zaświadczenie lekarskie z marca 2017r., nie wynika, aby ubezpieczona cierpiała na „niepowściągliwe wymioty ciężarnych”. (Karta przebiegu ciąży jest z (...), a zaświadczenie lekarskie z 08 marca 2017r. z (...)).

I wreszcie - jak wynika z informacji na temat opisywanego schorzenia przedstawionych przez samą ubezpieczoną wraz z odwołaniem – każdy przypadek tego schorzenia jest hospitalizowany. Ubezpieczona zaś zeznała, że nie przebywała w szpitalu w związku z tą dolegliwością.

Ponadto trudno dać wiarę ubezpieczonej, że rzeczywiście nastąpiło zmniejszenie wymiaru czasu jej pracy w okresie od 01.05.2016r. do 31.07.2016r., skoro z ewidencji przebiegu jej samochodu służbowego wynika, że w czerwcu 2016 r. ubezpieczona przejechała więcej kilometrów aniżeli w miesiącach, kiedy pracowała na pełen etat (ubezpieczona w ramach swych obowiązków pracowniczych jeździła do klientów). W czerwcu 2016r. ubezpieczona przejechała 614 kilometrów, a w styczniu 2016 r. - 393 km, w lutym 2016r. - 469 km, w marcu 2016r. - 470 km, w kwietniu 2016r. - 403 km.

Ubezpieczona zeznała, że kiedy była w ciąży pracodawca pozwolił jej jeździć samochodem firmowym również z pracy do domu i z powrotem. Należy jednak mieć na uwadze, że odległość drogowa pomiędzy miejscem zamieszkania ubezpieczonej - ul. (...) we W. (N.) - a miejscem jej pracy - ul. (...) - jest naprawdę bardzo mała.

Sąd miał również na uwadze okoliczność, że - jak zeznał świadek W. K. - pracodawca ubezpieczonej, zakres obowiązków ubezpieczonej nie zmienił się w żaden sposób tak po zawarciu aneksu z 25.04.2016r. jak i po zawarciu kolejnego aneksu do umowy o pracę w dniu 01.08.2016r., kiedy to nastąpiło znaczące podwyższenie wynagrodzenia ubezpieczonej.

Ubezpieczona w żaden sposób nie wykazała, aby świadczyła pracę w zwiększonym wymiarze obowiązków, uzasadniającym tak znaczne podwyższenie jej wynagrodzenia od sierpnia 2016r.

Zauważyć należy, iż ciężar udowodnienia faktów mających dla rozstrzygnięcia sprawy istotne znaczenie (art. 227 k.p.c.) spoczywa zawsze na stronie, która z faktów tych wywodzi skutki prawne (art. 6 k.c.). Z uwagi na to w przedmiotowej sprawie to na ubezpieczonej ciążył obowiązek przedstawienia dowodów dla udowodnienia spornych okoliczności (art. 232 k.p.c.), albowiem to ona kwestionowała ustalenia organu rentowego (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 17 grudnia 1997 r., I CKU 45/96, OSNC 1997 r., nr 6-7, poz. 76).

Wraz z ubezpieczoną pracowała A. Ś. - zatrudniona na takim samym stanowisku pracy jak ubezpieczona, w pełnym wymiarze czasu pracy, za miesięcznym wynagrodzeniem w kwocie 2.800 zł brutto. Wprawdzie pracodawca ubezpieczonej, W. K., zeznał, że „skuteczność” A. Ś. była mniejsza aniżeli ubezpieczonej i dlatego nie przyznał jej tak wysokiego wynagrodzenia jak ubezpieczonej, to jednak trudno nadać jego zeznaniu walor wiarygodności, bowiem należy mieć na uwadze, że wynagrodzenie A. Ś. było jednak wyższe, aniżeli wynagrodzenie ubezpieczonej otrzymywane przez ubezpieczoną przed zmianą jej umowy o pracę pierwszym aneksem. Od stycznia do kwietnia 2016r. wynagrodzenie ubezpieczonej wynosiło 2.100 zł brutto miesięcznie.

Z powyższych przyczyn Sąd uznał, iż postanowienia aneksu z dnia 25.04.2016r. do umowy o pracę łączącej ubezpieczoną z jej pracodawcą, dotyczące zmniejszenia wymiaru czasu pracy ubezpieczonej z pełnego etatu na 1/2 etatu, było nieważne w świetle art. 58 §1 i §3 k.c., gdyż zmierzało do obejścia przepisów prawa ubezpieczeń społecznych o obliczaniu wysokości podstawy wymiaru zasiłku chorobowego, tj. art. 36 ustawy z 25.06.1999r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa.

W tej sytuacji nie było podstaw do zastosowania art. 40 cyt. ustawy z dnia 25.06.1999r. do obliczenia wysokości podstawy wymiaru zasiłku chorobowego i macierzyńskiego należnych ubezpieczonej za okres czasu wskazany w zaskarżonej decyzji ZUS.

Należne ubezpieczonej prawo do zasiłku chorobowego i macierzyńskiego, powinno być liczone od podstawy wymiaru w kwocie 2.243,18 zł, a nie od podstawy wymiaru w kwocie 6.016,57 zł.

Dlatego też na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. Sąd w pkt. I-wszym sentencji wyroku oddalił odwołanie ubezpieczonej od zaskarżonej decyzji ZUS, jako nieuzasadnione.

W pkt. II-gim sentencji wyroku Sąd na podstawie przepisów art. 98 §1 k.p.c. zasądził na rzecz organu rentowego od ubezpieczonej kwotę 180 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego. Wysokość tych kosztów Sąd ustalił biorąc za podstawę § 9 ust 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22.10.2015r. w sprawie opłat za czynności

radców prawnych (Dz. U. z 2015r., poz. 1804 ze zm. wg stanu prawnego obowiązującego w dacie wpływu odwołania, tj. 15.03.2017r.).

W pkt. III-cim sentencji wyroku Sąd zaliczył koszty sądowe na rachunek Skarbu Państwa, gdyż zarówno ubezpieczona jak i organ rentowy zwolnieni są od obowiązku ich poniesienia - z mocy art. 94 i art. 96 ust.1 pkt. 4 ustawy z dnia 28.07.2005r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz.U. Nr 167, poz. 1398).

W związku z powyższym Sąd orzekł jak w sentencji wyroku.